

NÉPLEGYSÉG

SZERKESZTŐSÉG:

Brassó, Str. Argintarilor (Olívó-utca) 16. — Távfelszól. 17-33
Sepsiszentgyörgy, Szabadság-tér 10. sz. — Távf. 17
KEZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG.

POLITIKAI NAPILAP

Feladós szerkesztő: KURKO GYÁRPÁS
Bejegyzve a brassói törvényszéken G. H. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzúra határozat az 1457/1944 X. 7. szám alatt

KIADÓHIVATAL:

Brassó, Piața Gh. Enescu (Rózsa-tér) 2. sz. — Távfelszól. 22-49
Sepsiszentgyörgy, Lenin-utca 5. szám — Távfelszól. 17
ELOFIZETESI-DÍJ EGY HONAPRA 5000 LEL

A Magyar Népi Szövetség százas intézőbizottságának kiáltványa az ország magyarságához

(Kolozsvár) — Mint jelentettük, a Magyar Népi Szövetség százas intézőbizottsága a november 19-i választásokkal kapcsolatban nagyjelentőségű ülésre ült össze. Az intézőbizottság az alábbi választási kiáltványt intézte az ország magyarságához:

MAGYAR TESTVÉREK!

Harccal és munkával telített két esztendő múlt el azóta, hogy a Vörös Hadsereg győzedelmesen átvonult szülőföldünkön és lehetővé tette a fasizmustól elnyomott népeknek, köztük nekünk, erdélyi magyaroknak is, hogy hozzálassunk az új élet megszervezéséhez.

1944 augusztus 23-án, a nagy történelmi fordulópontra, népünket a teljes tönkremenés szélén találta. A román demokráciának sikerült e történelmi eseményt megvalósítania és a román hadsereget a Vörös Hadsereg mellett sorompóba állítani a hitlerizmus ellen. Ezzel szemben a magyar nép széles tömegeit áruló urak a végsőig való kitartásra kényszerítették, hogy a hitleristák visszavonulását fedezve a gyilkos háborút meghosszabbítsák, a nemzet minden megmozdítható értékét elrabolják és az országot romhalmazzá változtassák.

Románia és Magyarország között így fölösleges vérontás támadt, ami az erdélyi magyarságot súlyos megpróbáltatásnak tette ki. A román reakció, Maniuval az élen, nem késett kihasználni hátrányos helyzetünket és a Vörös Hadsereg hátában gyilkos rohamra küldte gárdáit a magyarság fosztogatására és kiirtására, illetve kiűzésére. Még minden becsülettel magyarnak emlékeznie kell, hogy székei testvéreinket Szarajván fávágó csutakon fejszével fejezték le.

EGYÜTT A SZÖVETSEGES ROMÁN DEMOKRÁCIAVAL

Ilyen körülmények között kezdtük meg harcunkat, karöltve a szövetséges román demokráciával, hogy szervezeteinket kiépítsük, tömegeinket harci sorompóba állítsuk és segítsünk a román demokráciának a többségében gyilkos Radescu-kormányt megbuktatni. Olyan kormányt akartunk mi is az ország élére, amely a demokrácia néptömegeit bizalmát bírja és amely alatt megkezdhetjük az ország demokratizálódásának kevesztől, jogvédelmünk kiépítésével, helyzetünk jobb elrendezését.

Több arcvonalon kellett egyidőben harcolnunk.

Kemény felvilágosító munkára volt szükség, hogy a fasizista szellemtől megbénított tömegeinket öntudatva ébresszük és mindnyájunk érdeké-

ben csatasorba állítsuk. Mindent el kellett követnünk, hogy a fasizmus hírhedt munkatáborait feloszlatassuk. A Maniu által irányított Radescu-kormány internálótáborokat létesített, ezekbe — hogy a magyar demokrácia kibontakozását elgáncsolja — demokrátiáink tömegesen záratta be. Ki kellett harcolnunk az internálótáborok feloszlását is.

Ebben a harcban, amelynek fő célja a reakciós kormány megbuktatása volt, áldozataink voltak. És a

harc, amely végül is sikeres kormánybuktatással végződött, több hallos és sebesült áldozatot követelt, mind a mi, mind pedig fegyverársunk, a román demokrácia részéről. A kiontott vér azonban csak megerősítette bennünk régi hitünket, hogy közös ellenségünk, a nemzetközi reakció, valamint hazai román és magyar ügynökei ellen közösen kell megvívunk közös harcunkat, ha békét, szabadságot és nyugalmat akarunk ezen a földön.

Harc a jogegyenlőségért

1945 március 6-án sikerült az ország élére új kormányt hívni dr. Groza Péter vezetésével. Ettől a pillanattól az erőviszonyok kedvezően

változtak meg, mi megkezdhetjük a jogegyenlőségért folyó harcunkat. Ennek a harcnak eredményei, a kétoldali reakció szabotálása és kárté-

kony tevékenysége ellenére is, lépésről-lépésre igazolják politikai magatartásunk helyességét.

Munkára szólítottuk fel népünket, szemben minden olyan elgondolással, amely magyarságunkat a múltban létlenségre és csodávarásra készítette. Számolna a történelmi helyzettel, számtalanszor leszögeztek és hangsúlyoztuk ma is, hogy a mi dolgainkat senki sem véghezvi el rajtunk kívül. Amilyen erővel támogatjuk a demokrácia megerősödését, az ország újjáépítését, a termelés fokozását, olyan mértékben teljesül jogegyenlőségünk.

A Groza-kormány uralomra kerülésével Románia a haladó demokrácia útjára lépett. A reakció azonban továbbra is igyekezett szabotálni a demokratikus erők munkáját és igen ügyesen alkalmazta a fasizmus fő legyőzött: a fajgyűlöletet. Míg a román reakció gárdái ablakverésekre, és magyarverésekre biztattak, addig a magyar reakció nemcsak a román demokrácia elleni bizalmatlanságot bizonygatta, hanem nemzetiségi jogvédelmi szervezetünket akarta minden eszközzel szétrobbantani, hogy népünket a teljes védtelenség állapotába süllyessze vissza. És tették ezt uraik a legnagyobb egyetértésben régi szövetségeseikkel: Maniuval és Brătianuval. Így jutottunk odáig, hogy míg eszelőtt két évvel Maniu román gárdistákkal bírta székei testvéreinket, ma már ugyanezt megteheti magyar ügynökei által. Lovén Balázs Pál harcos testvérünk lett a demokrácia hősi halottja. Benke Rezső korcsáros felbujtására félrevezetett székei legények orgyilkos keselése következett; Karcfalván Kálmán Béla testvérünket ölte meg a maniuista Tetu volt csiki meggyefőnököt irányított karcfalvi magyar reakció, illetve bérgyilkosai. De ugyanezt tesszik román szövetségeseik a román népdemokrata fiával.

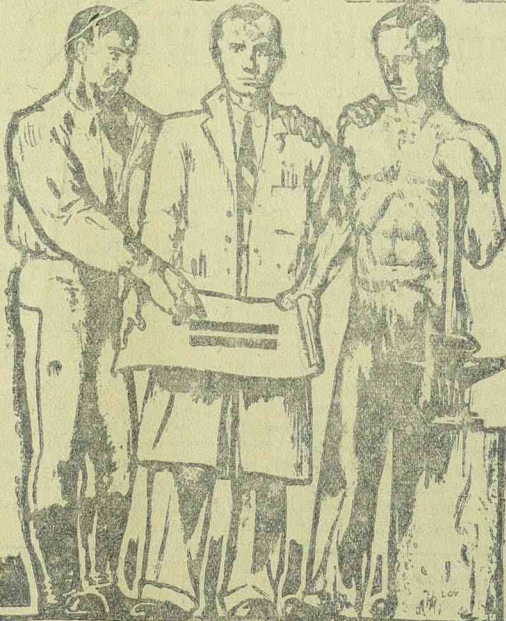
KÉT ESZTENDŐ MÉRLEGE

Mindennek ellenére demokráciánk egyre erősödik. Szívós, öntudatos harcunknak köszönhető, hogy a nép elleni ségoire csapást csapás után mérve, két- és visszapihlantásunk alkalmával a beteközökről számolhatunk be:

1. Az ország jobbjén áll magyarságát egységes és megbontathatatlan demokratikus szervezetbe, a Magyar Népi Szövetségbe tömörítettük.
2. Az ország demokratikus szervezeteivel, többek között az Ekés Fronttal és a munkásság pártjaival történelmi szövetségünket megerősítettük és velük együtt működve feloszlattuk a munkaszázadokat. Feloszlattuk az internálótáborokat. Hazra hoztuk az elűzött magyarság nagy tömegét.

(Ötünk folytatása a 2-ik oldalon.)

MAGYAR MAGYAR MAGYAR FÖLDMŰVES! ÉRTELMESEGI! MUNKÁS! SZAVAZZ

MAGYAR NEPI SZÖVETSEGRE

Vasárnap délután választás nagygyűlés a sepsiszentgyörgyi Mikó Kollégiumban. Minden magyar ott legyen!

(Első oldali cikkünk folytatása.)

3. Megszüntettük a katonai egységként működő külön bíróságokat.

4. Hazaengedtetük és segítjük a hadifoglyok tömegét a Magyar Segélyező Bizottság létrehozásával népiuk lesgényvedett állapota ellenre is kemény társadalmi megmozdulással emyhittünk és enyhített a háztartási foglyok helyzetén.

5. Létrehoztuk hatályos iskolai hálózataunkat. Az évadtól az egyetemig biztosítottuk a magyar anyanyelvvel való oktatást gyermekeink számára. A reakció minden szabotázis ellenére besoroztattuk tanulóinkat és tanáraikat. A hiányzó tanácsok pótlására pedig megfelelő számú magyar állampolgárságú tanácsot sikerült szerződtetnünk. Felkészült és állami magyar iskoláink felett egyaránt magyar tanfelügyelők, magyar tankerületi főfelügyelők és magyar államtitkár érkezik.

6. A reakció többzörbe kísérletet, hogy a rendezetlen állampolgárságú magyarokat kioldja, a román demokrácia segítségével sikerült meghusztani s a napokban megjelent állampolgársági törvénnyel teljesen tisztázni helyzetüket.

7. Közművelődésünk és népi kultúránk tovább fejlesztését biztosítottuk. Két főiskolánk van: a Bolyai Tudományegyetem és a Zenevészeti Főiskola s állam támogatásban részesül két színházunk.

8. A bécsi döntés okozta jogi váznavart a reakció minden eszközével arra használta fel, hogy népeinket egyháza szűke. Ennek visszaverése érdekében és magyarságunk vagyoni jogi helyzetének rendezéséért módosítottuk a 645-ös visnaperleli törvényt.

9. Kiadtattuk a CASBI-törvényt, mely a szovjet kormány belső politikájának következtében a fegyverszünet szerződés-reánk kedvező alkalmazása folytán jöhetett létre. Így a magyarság tulajdonának vagyona mentesült a zárlat alól.

10. Új nemzeti jogi törvénytervezetet készítettünk, mely kormányunk előtt fekszik és várjuk kiadását.

11. Visszavertük a Csiki Magánjavakat, amely népiuk gazdasági és művelődési fejlődését váró hivatali bizottság.

12. A történelmi jelentőségű földrendezés során magyar és román földművelők közötti kölcsönös érdekeket hozta ahhoz a földre, amely őket megillette. A földosztás bizottságokba a befutakodott reakció egyes helyeken a nemzetiségi ellenérvek és a faji gyűlölet szítással itt is megkísérelte elgáncsolni a társadalmi igazságot és az együttélő békeket építő demokratikus erőket. Több kétségbeesett rendelet kiadása-lásával igen sok félremagyarázatot fogalmat sikerült tisztázniuk népiuk érdekében. Most azon kell lenniük, hogy — liki a maga helyén, — a törvények betartása alkalmazását megvalósítsa, vitás esetekben a döntést a legmagasabb bizottsághoz vige, amelyben a Magyar Népi Szövetség megfelelően képviselve van.

13. Küzdelemünk eredménye az is, hogy az egyes magyarok területén a három önkény vármegyében közigazgatásukat magyar főispánok, magyar főszolgabírok, magyar jegyzők és magyar községi bírók végzik.

ÚJ TÖRTÉNELMI SZAKASZ ELŐTT

Magyar Testvéreik!

E visszapillantásunk egy különleges történelmi megpróbáltatás befejezésével és egy új történelmi szakasz megkezdésével történik. Párban a győztes nagyhatalmak döntöttek sorsunk felett. A párisi döntés igazolta a Magyar Népi Szövetség előrelátó politikáját, amely a román demokráciával szoros együttműködésben harcolt és harcol az ország demokratizálásáért és újjáépítéséért, az együttélő népeknek a békét és az egyenlő jogot biztosító népi demokrácia alapján.

A Magyar Népi Szövetség számol-

va a valósággal, mindent elkövetett, hogy népiuk családok ne éri. Megvagyunk győződve, hogy a józan ész sugallta politikát folytatva minden lépésünket népiuk boldogulásának és jogegyenlőségének biztosításának szem előtt tartásával tettük meg. Tudatában vagyunk földrajzi helyzetünknek és történelmi hivatásunknak. Nemzeti jogi politikánkat ehhez mérjük. Nem érezzük magunkat a magyar nép testéről lementett töredéknek. Szilárd meggyőződésünk, hogy egész séges demokratikus nemzeti jogi politikánkkal nem csak a magyar népi demokráciával való kultúrkapcsolatainkat fogjuk elmélyíteni, hanem Erdély földjén a román-magyar békés együttélés, a kölcsönös megbecsülés megveti alapját annak a béke politikának, amely szabadságharcos elődeink, Kossuth és Balcescu nyomdokán népeink szövetségéhez vezet.

De, hogy fenti céljainkat megvalósíthassuk és hogy a békét szilárd alapokra helyezhessük Európa e térségében, minden becsület magyarnak ki kell tennie részét munkánkban és áldozatban a demokrácia harcából. Az elkövetkező küzdelem már kedvezőbb körülmények között folyik. Demokráciánk oda erősödött,

hogy megkérdézheti az ország népeit: Mit akar? Békét? Haladást? Nyugodt emberi jólétet és biztonságot? Vagy visszaessünk a reakciótól elkövetkezett újabb ki-sébségi sorsba?

A közel kétmilliónyi magyarságnak tudnia kell, hogy a közeledő általános választásokon jövendő sorsunktól el. A Magyar Népi Szövet-

ség erejéhez képest mindent elkövetett, hogy magyarságunkat föltázza, öntudatra ébressze, hogy a magyar nép legharcosabb fiatalok számáruknak megfelelő képviselőket küldhessen a parlamentbe.

Jelölő listáink népiuk minden dolgozó társadalmi rétegét, összes népi gazdasági és közművelődési intézményünket felölelik.

A jobb jövőért

Magyar Testvéreik!

A magyar reakció ügynökei, egyet-értésben román szövetségeseikkel, még most is, mindent elkövetnek, hogy különböző rágalomokkal és álhírvesszel a magyarságot megféle-szék és a választásoktól való távo-maradásra vagy éppen a reakciós pártokra való szavazásra bírassák. A romániai magyarságnak ki kell nyitnia a szemét, hogy világosan lássa, milyen veszélyt hord magában ennek a gonosz szándékú érve-nyesülésnek. Népiuknek fel kell mérnie, hogy mi lenne a következménye ennek, ha sikerült a parlamenti képviselőinket verszengénné sorvasztani.

Magyar Pártiak! Asszonyok! Ifjak!

Eddig elért eredményeink biztosítá-sa és jobb jövőnk kialakítása szava-zatától függ. Minden magyar ösznie demokratikus hittel sorakoz-zék fel a Magyar Népi Szövetség önálló listája mellé. Minden magyar gyakorolja a Magyar Népi Szövet-ség egyenlőségi jelével választási jog-gát, mert akkor biztosítani tudjuk, hogy a gyűlölt kisebbségi sors soha többé vissza nem tér.

Eljen a Magyar Népi Szövetség önálló listájának győzelme!

Eljen a román és magyar demokrácia parlamenti együttműködése!

Eljen a szomszéd államokkal való szövetségi jövőnk elnyúlása!

Eljen a demokráciának a reakció feletti teljes győzelme!

Elrendezés előtt a magyarnyelvű tanoncoktatás kérdése

(Kolozsvár) — A romániai magyarságnak egyik sürős megoldásra váró kérdése, a magyarnyelvű tanoncoktatás régóta vajdó ügyének előbbi elren-dezése.

A Magyar Népi Szövetség, mint annak idején megírta, a múlt hónap folyamán küldöttséget menesztett Bukarestbe, hogy az illetékes kormányte-nyezőkkel megárgálja a magyar tan-ügy fűgő kérdését. A küldöttség munkarendjén szerepelt többek között a magyarnyelvű tanoncoktatásról szóló törvény, valamint magyar tanoncokta-tási ügyi főfelügyelő bevezetésének az ügye.

Az illetékes kormánytevényezők és a MNSZ küldöttsége között lefolyt meg-beszélések eredményeképpen mandkt

kérdés a megoldás útjára terelődött.

Múltan azonban a Hivatalos Lapban azo a meg sem a magyarnyelvű tanonc-oktatásról szóló törvény, sem a magyar tanoncoktatási ügyi főfelügyelő kineve-zéséről szóló rendelet nem jelent meg, a tanévkezdés viszont mind a keleti rendkívüli sűrűsége teszi, a MNSZ or-zságos elnöksége táviratban kérte Vlădescu Răcoasa nemzeti ügyi és Rădo-anu Lothar munkügyi minisztert, hogy mindkét ügyben megvalósítsa a végleges rendszert.

Igy tehát minden remény meg van arra, hogy meg a tanévkezdés előtt nyugvóponttra jut a magyarnyelvű tan-oncoktatás kérdése és a MNSZ ezré-nyű munkáját siker fogja övezni.

Új megyefőnök Háromszék élén

(SEPSISZENTGYÖRGY) — A kormány Gaudi József, Háromszék megye eddigi megyefőnöke helyébe Nagy Viktori nevezte ki. Az új megyefőnök be-iktatása csütörtökön délután folyt le a vármegyeházán.

Elnök Belső brászó vezetefelügyelő olvasta fel a kormány táviratát, majd utána Nagy Viktor, az új megyefőnök letette a hivatali esküt.

A vármegyei tisztviselők és a vármegye lakosságának nevében Gyárfás Albert dr. mondott beszéd, illetve üdvözlő szavakat. A Demokratikus Pártok Tömbjének nevében Lajcsák Gyula beszélt.

A Magyar Népi Szövetség nevében Csapár Lajos útkar mondtó üdvözlő szavakat. Kisgyörgy Tamás az ODA, Dumbr Mihály dr. az igazságügy, Lajcsák Gyuláné a demokratikus nők Miklós Imre polgármester Sepsiszen-työrgy város, Diaconescu György örmagy a csendőrpármesternökség, míg Peter Gyula az Egyesült Munkás Szaktanácsos nevében üdvözölték az új megyefő-nököket.

Az üdvözlésekre válaszolva Nagy Viktor, az új megyefőnök ígértelet-tel, hogy feladatát lelkiismeretesen fogja megoldani.

Nagy Viktor megyefőnök eddig is a munkásság harcos volt, a dohány-gyári munkásság vezetésén kívül elnöke volt a vármegyei Egyesült Munkás Szaktanácsosnak, ahol bátor kiállásával, harcos egyéniségével nemcsak a mun-kásság, hanem az egész vármegye népeinek az elismerését kivívta.

As új megyefőnök, pénteken reggel már át is vette hivatalát.

Itt írjuk meg, hogy Gaudi volt megyefőnök, mint főszolgabíró már hatfőm délelőti átvétel a baróti járás vezetését.

A „Föld és város egyesmozgalmak” jegyében

A brassói MISZ nagy népművelődési előadást rendez Csernátaluban a csángó Négyfa u közönsége részére

(Brassó) — A MNSZ brassói szerve-zete a „Föld és város egyesmozgalmak” keretében október 27-én, vasárnap Csernátaluban a Szabó-vendégház nagy-teremben nagyszabású műsoros előadást rendez a csángó Négyfa u közönsége számára este fél 8 órai kezdettel. A Törökös Munkás-dalárdák ének- és zenekara az „Ercsán” testnevelő egyes-ség fiú- és leánycsoportha, valamint a Seregyár ifjúsági csoportja közre-működésével a MNSZ brassói szerve-

ze és az „Apáczai Csere János” Népfőiskola „Egységesebb és szebb életet a dolgozóknak” jelszóval megindított felvilágosító mozgalma jegyében bemutatja a csángó Négyfa u közönségének a városi dolgozók célkitűzéseit és nati-vitát. Kiss Béla leolgozó tanár, cser-nátalusi, lelkész a falu és város egy-ségmozgalmát Nagy Mihály hírlapíró pedig a brassói „Apáczai Csere János” Népfőiskola iskolán kívüli népművelő munkáját fogja ismertetni.

Az ARLUS a román-magyar barátságért

(Sékelyudvarhely, a N. E. tudósí-tojótól) — Az elmúlt hetek a szekelyudvarhelyi ARLUS megtartotta tisztújító közgyűlését. A gyűlést Szilágyi Ignác elnök távollétében, Sámuel Mihály nyitotta meg, majd Grama József románul és dr. Gotesmann László magyarul ismertette az ARLUS célkitűzéseit és rendelte-tését. A gyűlésen résztvettek Bröm-mel vették tudomásul, hogy a szekelyudvarhelyi ARLUS a szovjet-barátság keményítésének fejlesztéséért Szilágyi Mihály miniszterelnöknek egy or-gonit brászóvárosi elnökséget és két székely mozdulni korondi csapattal küldött ajándékba. A tisztújítás a következő eredménnyel végződött: Elnök: Szilágyi Ignác, alelnökök: Constantin Ioan alezredes és Sámuel Mihály, titkárok: Grama József titkárok: dr. Orbai János, dr. Soós Mihály.

A nagyszámú gyűlés végén, Sámuel Mihály azon óhajtást adott ki-fejeztet, hogy az ARLUS-nak a román-magyar közeledést is kell szolgálnia.

Zárólták a széna és szalmakészleteket

(Gyergyószentmiklós) — Parvules-cu közelmúltban állami titkár 3525. számú rendelkezése értelmében október 8-tól kezdődőleg minden széna és szalmakészletet záróltak az illetékes megyei Mezőgazdasági Kamara részére. A jövőben takarmányzállí-tásra kizárólag csak a Mezőgazdasági Kamara adhatnak szállítási engedélyt.

A Hivatalos Lap 233. számában megjelent rendelkezés értelmében minden széna és szalmakészlet 15 napon belül a községi előjáróságon összejárando. A gazdák szarvasmar-háknak 1500, birkáknak 300 kiló mennyiséget tarthatnak meg télire.

Csik megyében ezt a Hargita szövetkezeti egyesülés végzi.

Niszly Béla járási főszolgabíró a gyergyói falvakban több, mint 30 vaskú rocsi takarmányt zárolt és borsájtú a Mezőgazdasági Kamara rendelkezésére. A megye vezetésére a zárolt takarmány helyébe cserképen búzát és kukoricát, valamint burgonyát ad a gazdáknak.

HIREK

Magyar ifjak!

Jövőtöket biztosítja a je!

Ere szavazatok!

— A Bolyai Tudományegyetem Orvostudományi Kara az első évfolyamra a felvételi vizsgákat 1946. november hó 5-én tartja meg. Marosvásárhelyen a kar központi épületében. Minden folyamodó érdeke pontosan megjelenni, mert a kar pótfelvételi vizsgát nem tart.

— **Meghívó.** A Csikvármegyei Önkormányzat Iparos Mesterei Szövetsége 1946. október 27-én (vasárnap) délelőtt 9 órakor az Iparos Otthon nagyertermében nyilvános közgyűlést tart, melyre a szövetség kötelezőbe tartozó összes szak-szervezetek tagjait meghívja.

— **Gyermek-ünnepély a MNSZ csecesemőthóna javára.** A Magyar Népi Szövetség brassói szervezeteinek női csoportja a brassói főkezelési magyar iskolák részvételével 26-án, szombaton és 27-én, vasárnap délután 4 órakor műsoros gyermekünnepélyt rendez. A műsort a legkisebb gyermekek számára állították össze.

— **Meghívó.** A brassói Zsidó Nőgyűlések folyó hó 27-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Redout térszobában jótékonysági táncos teadélutánt rendeznek, melyre a tagjait és az egyet tisztelőit erélyen hívja meg az elnökség.

— **Az Antifasiszta Nők Egyesülete.** A brassói csoportja értesíti tagjait, hogy az egyesület teljes ülését október 28-án délután 5 órai kezdettel tartják meg az öreassói székházban, Belgrad-utca 2. szám alatt (volt iskola-utca). A tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri.

— **Meghívó.** 1946. október 27-én, a Reformáció Vasárnapján délután 3 órakor a brassói ref. templomban a Protestáns Egység jegyében rendez a Nőszövetség a nagyváradi bevezető vallási estélyt a következő műsorral: 1. Kezdeti ének: 178. 1.-2. v. 2. Bibliamagyarázat. Történelem: Miklósné Károly ev. főesperes, 3. Énekek a brassói Magyar Népi Dalárka Versenykara. 4. Reménytelen Sándor. Az Örök Szavai: Szabó Gizella tisztelőnk, 5. A reformáció és a demokrácia. Előadás. Történelem: Károly János úr, 6. Befejező ima: Luther és a Biblia. Szavai: Csisz Jenő egyet, 7. Magyar orgona fantázia. Előadja: Simay Viktor tanár, 8. Befejező ima: Csisz Pál ref. lelkész, 9. Énekes, 9. Záró ének: 179. 1. v. 10. Áldás.

— **Jancsek Mária Közművelődési Brassói I. C. Brătianu 22/b. alatti megnyitotta.** Rendez 9-12 és 2-8.

— **Háborús bűnösek újabb csoportja a nürnbergi törvényszék előtt.** Az Egyesült Államok katonai kormányzata jelentette tegnap este, hogy Nürnbergben a jövő hónapban megkezdődik közel ezer háborús bűnösök vádlott vezetői bűnperét.

— **Meghívó.** A Kisvármegyei Önkormányzat Brassói Központja szombaton, 1946. október 26-án este 8 órai kezdettel színdarabot mutat meg a jótékonysági célra. A színházban, Kút-utca 5. szám alatt melyre mindenkit szívesen lát a rendezőség. Hídeg ételek, jó bor, zelliget tartó tánc.

— **Szolgálatos győgszertárak Brassóban.** Szombaton: Pien, Kolostor-utca 20. és Petrescu, Katonakórház-utca 1. — Vasárnap: Voicu, Kapu-utca 6. és Engler, Hosszú-utca 73.

MOZGÓK MŰSORA

BRASSÓ

Azo: Futóhomok (magyar). — Astra: Három sárkány (magyar). — Capitol: Igli diálók (magyar). — Corso: Sarga Róza (magyar). — Redout: Nemes róza (magyar). — Lumina: A láthatatlan nő. — Scala: A titokzatos irat.

SEPSISZENTGYÖRGY

Miklós Kata (magyar).

Novemberben megindul az egészséges hadifoglyok hazaszállítása is a Szovjetszövetségből

Német Mária, a magyar hadifogoly szállítmányok kísérője a Népi Egység útján üzen a hozzátartozóknak

(BRASSÓ) — Német Mária, a hazatérő magyar hadifogoly szállítmányok hűség kísérője és a magyar kormány hadifogoly gondozásiügyi megbízottja Brassóban nyilatkozott a Népi Egységnek és lapunk útján a következő fontos híradásokat közli a Szovjetszövetségben levő magyar hadifoglyok hozzátartozóinak:

A legutóbbi magyar hadifogoly szállítmány kísérőjében Debreceenbe érkezett egy Kíev vidékén levő hadifogolytábor vezető parancsnoka és a pályaudvaron a fogadásukra megjelent magyar kormánykiküldötteknek, valamint az egybegyűlt közönségnek kijelentette, hogy november hónap folyamán megkezdődik a Szovjetszövetség területéről az egészséges hadifoglyok rendszeres hazaszállítása is. Eddig is csak a vasútvonalak szűnművi ellátására követhetően készült az egészségesek hazaszállításának megkezdése. Remélhetőleg május előtt minden hadifogoly hazatér.

A szállítmányok ezután is a Focsoni szociális táborba érkeznek meg. Ott kiválasztják a romániai hadifoglyokat, magyarokat, románokat és Rámnicul-Săretha szállítják s onnét otthonukba irányítják őket. A magyarországi hadifoglyok viszont Focsoniból közvetlenül Magyarországra, Debreceenbe folytatják útjukat.

A legutóbbi fogoly szállítmánnyal — mondta Német Mária — 2000 ember jött haza a Szovjetszövetségből. A debreceni demokráta nők szövetsége köszönet levelet intézett Sztálin tábornagyhoz, hogy meg a bekezdés előtt hazaengedte a kábadozó hadifoglyokat. Ezt a köszönet levelet Német Mária napokkal ezelőtt, amikor Debreceenből újabb hadifogoly szállítmányt visszatért Focsoniba, átadta Levitzky őrnagynak, a focsoni fogolytábor parancsnokának, aki megígérte, hogy azonnal továbbítja Moszkvába.

Német Mária lapunk útján üzen a magyar hadifoglyok hozzátartozóinak, Nyugodjanak meg, várják be, míg szer kerül foglyok hozzátartozójuk hazaszállítására. Kérvényeket ezután nincs miért csinálniuk többé, mert most már minden egyes egészséges hadifogoly hazaszállítására is sor kerül, legyen az polgári személy, vagy katona, legénység, ártomány, vagy tisz. A legutóbbi szállítmánnyal is a legénységek mellett számos tiszt jött haza. Leveleket azonban ezután is készséggel továbbítanak.

A focsoni fogolytábor Levitzky őrnagy, valamint helyettese, Puraf őrnagy egyaránt nagy barátai a hadifoglyoknak. Minden tőlük telhető elővetetnek a helyzetük és élelmiszerük javítása érdekében — mondotta Német Mária. Ezt közvetlen tapasztalataim alapján közlöm a hozzátartozókkal.

Amit a Maniu-gárda félbehagyott — Bors Antal akarja folytatni!

(Csiksesztőszeg) — A Maniuekkal szövetséget magyarok egyre inkább érzik, hogy egykori hatalmuk lassanként teljesen megsemmisül s végső kétségbeesésükben most a legvalószínűbb hírveréssel szeretnék az általuk kiűzörszított népet megfertőzni.

E gyászmagyarok igazi példány Bors Antal (Cáka) csiksesztőszegi földműves. Múltos duhajkodó em-

ber, de ezt könnyen teheti nép bűnén szerzett nagy vagyonából. Azonkívül a korcsma jó alkalom és kedvező terep ahhoz, hogy ivópajzsaival Ince Józseffel, Korodi Dénessel, Sas Andrásal és Bors Miklóssal (Cáka) a napról-napra megszilárduló demokrácia ellen szövetkezzen. Ezenkívül Bors Antalnak igen kiterjedt családja van és a szegénysorsú rokonság a mindennapi kenyerét vesztené el, ha

demokratikus érzületét szívtan haragoztatná. Bors Antalnak méltó társa Ince József, aki valósággal rémuralom alatt tartja a község népet. Ezzel magyarázható, hogy a magyarság érdekeit előmozdító gyűlésekre alig merészkednek elmenni az emberek.

Ezzel szemben javában folyik a toborozás a korcsmaiban, ahol Bors Antal nyíltan hirdetheti: „Maniu nem fejezte be munkáját Szászraján és Csiksesztődomokoson, van ott még sok tisztítandó föld...”

Ugyanez a gyászmagyar, aki ilyen kijelentéseket tesz, amikor Kolymbán József ügyvédet a néptörvényszék elítélte, Kolymbán érdekében gyűjtőüvet hordott és ha valaki vonakodott azt aláírni, nyomban fenyegetőzni kezdett. Bors Antal nemcsak a maga nevéért kanyarította az irat alá, hanem még a halottak neveit is odahamisította, hadd legyen több az aláírás...

Bors Antal Szászraján és Csiksesztődomokoson akarja folytatni, amit a Maniu gárdisták félbe hagytak. Gyilkosságokra bujtogat saját vérei ellen...

Ime, hogyan néz ki az áruló, aki eladja népet és a román reakció zsoldjába szegődik. Ilyen árulóknak nincs helye a magyarság körében!

Vasárnap Sepsiszentgyörgyön választási nagygyűlést tart a Magyar Népi Szövetség

Háromszék megyében nagy lendületet vett a választási harc. Az elmúlt hét folyamán a megye járásainak a székhelyén tartott a Magyar Népi Szövetség választási nagygyűlést. A tömegek mindenütt megnyilvánultak a Magyar Népi Szövetség oldalán bebizonyítva azt, hogy a Magyar Népi Szövetség nemzetiségi harcával azonosítja magát és legfontosabb mindannyiunk számára a választások győzelmes megvívása, ami magával hozza a teljes jogegyenlőséget. Vasárnap, folyó hó 27-én délután 2 órai kezdettel a megye székhelyén, Sepsiszentgyörgyön rendez tömeges nagygyűlést a Magyar Népi Szövetség és Székely Mikó Kollégium tornatermében. A gyűlésen Havadtőry Sándor ref. lelkész listavezető képviselőjelölt tart beszédet, azonkívül a megye többi képviselői is szólnak a város és a környező falvak népéhez.

Az általános békeóhái legyében ülésezik az Egyesült Nemzetek közgyűlése

(Newyork) — Az Egyesült Nemzetek nagygyűlésén tegnap Truman elnök után Spaak, a Szervezet elnöke is felszólalt. Kijelentette, hogy a világ népei aggódva tekintenek eredményekért az Egyesült Nemzetek felé és nem vitákat és beszédeket akarnak hallani, hanem az eredményekre kíváncsiak.

(London) — Mac Neil mondtotta a záróbeszédet az angol képviselőház külügyi vitájában. Hangoztatta, hogy Anglia politikájának az Egyesült Nemzetek politikáján kell alapulnia. A munkáspárti kormány továbbra is a szociáldemokrácia kiszélesítésén alapuló külpolitikát követ és erre minden eszközt felhasznál, amely az

Egyesült Nemzetek alapokmányának értelmében rendelkezésre áll.

Az Egyesült Államok, a Szovjetszövetség és Anglia kormányai a közelmúltban világosan kijelentették, hogy valamennyien békét akarnak.

Görögországról szólva Mac Neil kijelentette, hogy az angol kormány nem járul hozzá a görögök ama kéréséhez, hogy fegyverzettel lássák el a miliciát. Az angol katonai küldöttség csak tanácsadói jelleggel van jelen Görögországban.

(London) — Jeruzsálemben 11 angol katona megsemmült, 3 súlyosan egy zsidó bombamerénylet során. Az ártortársaknál szintén bombák helyeztek el.

Brătianuék is tettek la listát Háromszéken

(Sepsiszentgyörgy) — Lapzártakor értesülünk, hogy az esti órákban a Brătianu liberális pártja is tett la listát Háromszéken.

Listavezető Pustoi (?) Alexandru árapatokat birtokos. További jelöltek Franculescu Georgehe volt kovászai kereskedő, Ardeleanu Ioan lügeti ügyvéd, dr. Petrici volt rétyi orvos, jelenleg bukaresti lakos.

Pustoi listavezetővel kapcsolatban alapos a gyanunk, hogy azonos a románá védlett magyar fajaralóval, Pustai Sándorral. Következő számban egyébként visszatérünk személyére.

A liberális lista kétlet Háromszék magyarságát még szorosabb egységbe kell fogja, mert minden egyes le nem adott, vagy a reakcióra adott szavazat súlyosan esik latba Románia magyarsága szempontjából.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

A nagy erőpróba küzében

Gyors léptekkel közeledünk a nagy erőpróba felé, amikor a demokratikus népközpont kiadja az ország jövőjét és benn a magyarság sorsát. Már kevesebb, mint egy hónap választási idő van november 19-ig, amikor legalább egy évre — a következő választásig — eldől: megmarad-e mindaz az eredmény, amit a magyarság demokratikus népi szervezetének kitartó munkájával, az 1946. március 6-án kiváltságos körű Gergely-kormány következtében demokratikus politikájának révén ért, vagy pedig a romániai magyar népi élet továbbra is hegyes hegyet dobogtat, a hanyatlás.

Ma már bátran állíthatjuk, hogy az erdélyi magyar közösségekben legalább széleskörűen mindentől ott pusztul a tudat, hogy november 19-én milyen komoly tét forog kockán. Akik tegnap még értelmelenül állott az események alakulása előtt és úgy érezték, hogy csak álmien valószínű, áll szemben, amiből még merőben új helyzet is kialakulhat, ma már lassanként rádöbben arra, hogy ez a választás megsemmisítő és pusztító önhatás volna ezt a tapasztalatot lenyitni lefagadni. Hiszen a nagy történelmi erő épp úgy hatnak mint a természet erői: a gyenge emberi akarát egyenlőre hogyan tudhatná a viharak anyagi szabályai következményeit megsemmíteni. S ha a vihar amúgy is nem is ismerünk rá nyomban a megváltoztatott tájra lassanként újra ismerősek lesznek a hegyek és völgyek, a megsemmisítő idegenszerűségből újra kibomlóak a megszokott otthonok képe. És ha a pusztítás nyomait eltüntetjük, máris visszatérünk az élet örökös állandóságáig, medrébe, az új feladatokhoz, az új célok megismeréséhez. Ilyenkor pedig féltékenyen örökünk azon, hogy újraépített hájukunkat mind jobban megóvjuk az újabb rombolás veszélyétől.

Vannak még, akik megvételre fordulnak el a választástól és dőre egyszerűsége, úgy vélik, hogy ez a tagadás megjelölje a földetke forgását. Vagy pedig dühödt dühajkódással a pusztító ármánykóró mámorában keresnek kielégülést. Ezek számára a kijáratok, a kimenetel, a kiút — az a végzettség, amely eljött, mert hiába vágnak neki nagy helyeken a rossz irányba vezető útnak, előbb-utóbb vissza kell térniük a helyes irányba, ahol a józanok halad. Hába tanúsítanak tehát, érdektelenséget a november 19-éhez hasonló politikai események iránt, végeredményben minden mulasztásnak csak magunk adjuk meg az árát.

Nemcsak az országának az urnák elé szóltatott népe választ kell hogy adjon arra a kérdésre, hogy a népi demokrácia, a haladás eszményeit fogadja el irányítói, vagy pedig az áldemokratikus korszak reakciós rendszeréhez újat visszatér. A demokrácia és a reakció e nagy megütközésének kimenetele ennél számára sem lehet közömbös. Legkevesebb közömbös pedig a magyarságnak, mivel máris éppen elégséges tapasztalhatta, hogy melyik urami rendszerben biztosítható a maga sorsa.

Igaz, a választást illető közéleti közéleti végeredményben nem lehet kétséges. A Demokratikus Pártok Tömörében harcoló román hadsereg erős lendülettel és harci elszántsággal minden bizonytalanságot a reakciók előtt fölött a győzelmet. Mégis feltétlenül azonban, hogy Maniu és Brătianu pártjai is képviselve lesznek a képviselőházban, ahol a magyar képviselőknek kemény ellenőrző harcot kell vívniuk és támogatniuk kell a demokratikus erőket a küzdelemben. Félremagyarázhatatlan magyar érdek tehát, hogy a Magyar Népi Szövetség listáit teljes mértékben támogassa a magyarság, amivel közvetlenül részt vehet a jogvédelem megerősítésében. Minél nagyobb számú az a csoport, amely a magyarság sajátos érdekeinek megőrzését végzi az egyetemes demokratikus célkitűzések körében, annál nagyobb súlyt képvisel a magyarság az ország politikai életében.

A Gergely-kormány eddigi magatartása a magyarság irányában valamilyen kormányzati tervet, amelyet a MNSZ is megénekelne, úgy szüntet a Magyar Népi Szövetségnek érdekvédelmi harcát, sőt elárulja eredményt, éppen elégséges megmagyarázhat, miért kell egyenesen felkérni az urnák előtt az önálló magyar lista sikerének biztosítására.

Most a nagy erőpróba küzében a magyar és demokrácia köztársaság a való-

„Feladatom, hogy a közélet terén is megmaradjak annak a szellemiségnek szolgálatában, amelyért mint író sohasem szüntem meg harcolni”

— mondja Kacsó Sándor a MNSZ udvarhelyi listavezetője

(Székelyudvarhely, a N. E. tudósítójától) — A MNSZ székelyudvarhelyi székházában ülnek Kacsó Sándorral, a neves erdélyi íróval és újságíróval. Ez alkalommal, nem a politikai Kacsó Sándort, hanem az író személyét megkérdezzük.

Néhány órával ezelőtt érkezett Kolozsvárról, a szervezet vezetésének a legújabb híreket adja elő. Néha a komoly és legértékesebb pontját is elérte a szavai, néha meg igazi székely kedélyességgel.

Politikai kérdések az első sorban

— Sajnos, írói tervetimet fel kellett adnom egy időre. A politika és népi közéleti kérdéseink kerültek újra a sürgős teendőim első sorába. Feladatomnak most azt érzem, hogy a közélet terén is meg-

beszél, különösen gyermekkoráról és Mikházáról, a szülőfalujáról.

— Szeretnék hazamenni egy pár napra, hogy otthon is körülmezzek — mondja —, hiszen olyan szép időket töltöttem el Mikházán. A gyermekkoromat...

Bár tudjuk, hogy minden idejét a nép között tölti, még is megkérdezzük a megszokott kérdést.

— Milyen írói tervet vannak? — Kacsó Sándor szinte minden gondolatát nélkül felel.

tudjak maradni annak a tiszta szellemiségnek a szolgálatában, amelyért mint író nem szüntem meg soha harcolni.

Nagyon komoly szavak ezek, egy népeért élő és harcoló férfi

Ingyenes orvosi rendelő szolgálat, kényelmes gépek, egyre fejlődő hálózat a szovjet polgári légi vonalain

A földkerekség egyhatod részét elfoglaló mérhetetlen Szovjetszövetségben rendkívüli fontossággal bír a gyors és megbízható légitranszport kiépítése. A szovjet szakemberei felismerték a kérdés fontosságát és már az első öt éves terv keretében megkezdtek az utas és áruszállító repülőgépjáratok és megszervezték a rendszeres légijáratokat.

A háborúban szerzett rendkívüli értékes tapasztalatok alapján ezt a hálózatot ma már úgy fejlesztették,

hogy sok tekintetben messze elhagyták a leghaladottabb nyugati államokat is.

Ma már nincs a Szovjetszövetségnek olyan eldugott helye, ahová ne szállítaná repülőgépe a műveltséget és utasokat. Rendszeres járat van Moszkva-Vladivosztok (ez a világ leghosszabb légivonala), Moszkva-Jakuck, Moszkva — Alma Ata, Moszkva — Kijev. De ezenkívül rengeteg más légivonalat iktartak forgalomba a háború vége óta.

Kényelem és biztonság

A légivonalak gépei mind a Szovjetszövetségben készültek és páratlan kényelemmel vannak berendezve. Személyzetük a legválogatottabb és legmegbízhatóbb szakemberekből áll. A gépek többnyire „Li-2” mintájúak, amelyek méltán viselik a szovjetipar büszkesége nevet.

Ezek a gépek 1946 nyarának két első hónapjában több utast és árut szállítottak, mint az 1940-es év egész folyamán.

A jelenlegi öt éves terv folyamán különös gondot fordítanak a légiforgalom továbbfejlesztésére. A légivonalakat 1950-ig 175.000 kilométerre növelik. Fokozzák a gépállományt és korszerűsítik a légállomásokat. A fővonalakon új, gyorsabb és nagyobb teherbíró képességű gépeket állítanak üzembe.

A REPÜLES A MEZŐGAZDASÁG SZOLGÁLATÁBAN

A személy- és áruszállításon kívül fontos szerepet tölt be a repülőgépek a szovjet mezőgazdaságban is. A végtelen kiterjedésű kolhoz és szovhoz gazdaságok előállítását irányító repülőgépről, Az Amu-Darja és Sir-Darja folyamok, a Balhas és Ala-Kul tavak mentén eddig mérhetetlen pusztítást végeztek a sáskák. Az idén itt 510 ezer hektárnyi területen irtották ki a sáskákat repülőgépről permetező szerrel. Ukrajna mezőin elősdi

ság ismét felmered és a magyarság minden egyedre háruló feladat felismerése. A választások napján az a kötelesség az író elő, hogy mindenki végzettség felvilágosító munkát, nehogy a társadalmi társaságban távol magyar szavazópolgárokat az urnáktól. Amikor

pedig elérkezik a nagy nap, az országos felvonulás és a szavazatok leadása az egyenlőség jelére domborítja majd ki, hogy a magyarság tudatában van politikai erejének, a szabad választások lehetőségét pedig demokrácia jövőjének alakítására használja ki.

lelkülete rejlik mögöttük.

— Mint író, hogyan vélekedik az olvasóköröszegélyről? — Istenjég tovább a beszéd fonatát.

— Haladó demokráciánkban új olvasóköröszegélynek kell kialakulnia, amelyek a társadalmi rétegekből, amelyek eddig nem olvashattak,

Kacsó Sándor jó pár évvel ezelőtt fogott tollat és kapcsolódott bele a haladásért folyó szellemi hadjáratba. Mint az erdélyi írók egyik legkiválóbbja, örök értéket alkotott. A legaprólékosabban ismeri az erdélyi irodalom minden valaminek való értékét, ismeri az írókat, költőket. Az elmúlt időben nagyon sokszor felvetődött az irodalmi körökben, társaságokban, vitásteleken az erdélyi irodalom szelleme és a magyar irodalmi szellem. Úgy gondoljuk, hogy Kacsó Sándor tudna erre a legvilágosabb feleletet adni.

AZ IGAZI IRODALOMBAN A HALADÁS SZELLEME ÉL

— Van-e sajátos szelleme az erdélyi magyar irodalomnak, vagy csak magyar irodalmi szellem van? — tesszük fel a kérdést.

— Az az igazi irodalom, amelyben mindig az emberi haladás szelleme él és hat. A haladás gondolatának azonban vannak sajátos feladatai, magyar vonatkozásban is, sőt külön erdélyi vonatkozásban is.

Nem öncélú azonban sem az egyik, sem a másik, s irodalom csak akkor lesz a „csak magyar”, vagy az „erdélyi magyar” íráshoz, ha nem szakad el és semmiképpen sem kerül szembe az általános emberi haladás szellemével.

Az erdélyi magyar sajtóról kezdünk beszélgetni.

— Nem vagyok megelégedve az erdélyi magyar sajtóval — mondja Kacsó Sándor. — Sajtónk az új világ kezdeti nehézségeivel küzd. Még nem tudta kialakítani a maga tiszta hangját, amely sodróbb erővel vonzaná népeinket arra a politikai küzdelemre, amelyben népi és nemzeti jogainkat a mai politikai feltételek mellett szabadban vívhatjuk. Sajtónk még nem „szabadult fel” abból a szellemi zavarból, amelyet a régi fertőzéssel szemben vív a szabadság gondolata. A biztató előjelek azonban egyre tömöttebben jelentkeznek...

— A sok „felöltött” napilap és hetilap mellett egy gyermek-újság is szükséges volna. Lehetséges lenne a megjelenítése?

— Feltétlenül szükséges volna. Csak meg kell találni a rátermett és hozzáértő embereket, akik meg tudnak felelni annak a rendkívül nagy feladatnak, amit ma egy megfelelő szellemű gyermek-újságnak teljesítenie kell.

Még nagyon sok kérdeznivaló volna, de sajnos, nem folytathatjuk a beszélgetést, mert Kacsó Sándor, a politikus, falura megy győzére. Az író megmaradt, újra a népeért harcoló szellemi katoná bucsúzik tőlünk, hogy teljesítse azokat a sürgős tennivalókat, amelyért mint író sem szünt meg soha harcolni.

Csikó József

Két régi példa, amely a Székelyföld iparosításának jelentőségére figyelmeztet

Mit akar megvalósítani a „Horizont” r. t.?

(Sepsiszentgyörgy). — A kényeskedés divat lett. Már majdnem teljesen értéktelenné vált, ami itthon készült. A népi ruházkodás ősi szokásai elavulnak tűnt fel. Pedig a bő gyapottonál idejében valósággal horoggal kellett fogni azokat, akik magukra vették a szöveget. A háború azonban egyszerre mindenkit megtanított arra, hogy tartós is, szép is ez a ruha és mire a gyapot elfogyott, mindenki azon sóvárgott, hogy szöves ruha kellene.

Par évvel ezelőtt Kismartonoson is ez lehetett a helyzet. Gyapottulatlansághoz nem jutott a község népe. Kereszték és kutatták a megoldási lehetőséget és titokban kezdtek kísérletezni a lenfonállal. Gondosan, egyenletesen fonták, megpróbálták pirosra, feketére, barnára festeni s mikor ez sikerült, megszövték az első rokolyára valót, majd összeállították az első szövesruhát. Néhány hónap múlva minden martonosi lány szöves ruhában járt.

Középajta a másik község. Itt egy-két esztendővel ezelőtt új csodát láttunk. Eppen akkor nyitottunk be az igazgató-tanfő udvarára, amikor a tornácra gyönyörűen festett székely bútorokat szártott a napsugár.

— Most csináltatta, igazgató úr? — Nem csináltattam, hanem csináltuk. Megrendelésre. Kolozsvárra viszik — kaptuk a feleletet.

Először nehezen értettük meg a helyzetet s töviről-hegyire kikérdeztünk mindent.

A középjaiti tantestület — az igazgató és három tanítónő — már akkor valósággal szakértője volt a székely bútorkészítésnek. Előbb csak az igazgató foglalkozott vele, lassan a tanítónők is belejöttek. Az iskolában gyönyörű székely motívumokkal díszítették a katedrát, a szekrényeket. Aztán megtanították a gyermekeket is. Csupa virág volt az asztal, a szék, és a fogas.

Valaki erre járt és egy egész szobára való berendezést rendelt. Ime két példa. Csak egy vármegyéből és csak kapásból. Néhány bátor ember. Olyanok, akik csak azért is leküzdöttek minden nehézséget, akik dolgoznak és eszükbe sem jut panaszkodni.

Az elmúlt héten kétéves évfordulóját ünnepelte a székelység napilapja, a Népi Egység. A Népi Egység Brassóból indult el a Székelyföldre, hogy védelmezője, tanítómestere legyen annak a néptömbnek, amely számtalanszor mutatta meg a történelem folyamán, hogy életre való fajta és érdemes vele foglalkozni. A felszabadulás óta a Népi Egység volt az első, amely kiadta a nagy parancsot: iparosítani kell a Székelyföldet. Ki kell használni a Székelyföldön kinálkozó természeti erőket. Kenyérhez, megélhetéshez kell juttatni ezt a dolgos, becsületes népet. A Népi Egységnek ez a felhívása sajnos Brassótól — Cserefalvág sopánkodás. ban és tervék szövegében maradt le. Amint láttuk a Székelyföld iparosítására Brassó város magyarjai tették meg az első komoly lépést, amikor „Horizont” néven részvénytársaságot alapítottak. Ez a társaság for-

radalmasítani, iparosítani akarja a Székelyföldet.

Munkája nem is maradt elszigetelt.

Csak a minap történt Sepsiszentgyörgyön, hogy az egyik választási bizottság tanácskozásaiba egy hazafel tartó munkás nyitott be és az iránt érdeklődött, hogy hol és mikor lehet jegyezni Horizont-részvényt?

Igaz van a szentgyörgyi munkásnak. A Horizont részvényjegyzéseket ki kell terjeszteni a Székelyföldre is. Lehetőséget, alkalmat kell adni a székelységnek, hogy tehetségével, vagyonával, szívvel-leléllel kapcsolódjon bele.

A Horizont-mozgásem egyik lelkes irányítója Kónya József brassói húsiparos, aki székely származása révén élete céljait tűzte ki a Székelyföld iparosítását.

Kónya most a részvényjegyzések után már is tárgyalásokat folytat több szakemberrel.

Mindezeknek a terveknek a sikeres keresztülviteléhez ballatlan akarat-erőre, kitartásra, munkakedvre van szükség. Ez pedig Kónya Józsefnél és társainál bőségesen meg van.

Kezdjük el a szolgálatot! — Levél egy alcsiki földművesifjához —

Leveledre, amelyet ismeretlenül hozzám intéztél, úgy érzem, a nyilvánosság előtt kell válaszolnom. A benne szereplő kérdések nemcsak a Ti alcsiki falutokban vetődnek fel, hanem szerte a Székelyföldön is.

Leveledben említést teszel a „Népi Egység” mult vasárnapi számában írt „Népkünk és műveltsége” című írással és ezzel kapcsolatban megállapítod, hogy „bizony így van ez szóról-szóra: népkünk elfelejtette saját műveltségét. Így van, ezt tapasztaltam abban a kicsi falucskában is, amelyekben élek. Ugy érzem, tenni kell valamit, amíg még nem késő... Mi székely földművesifjak — azok, akik átértékelték a kérdés súlyosságát — tenni akarunk valamit, hogy népkünk visszazavarassák saját művelődési forrásaink tisztá vizéhez...”

Kedves ifjú testvérem! Leveled megérdemelné, hogy a nyilvánosság elé kerüljön. Erre azonban nincsen mód s most csak a választ adom meg rá nyilvánosan, remélve, hogy a kérdés felvetésén túl, a gyakorlati útmutatás szövegét és cselekedetét fog tettekre lendíteni.

Készen említed leveledben, hogy mennyire idegenek fülednek egyes művelődési felhívások, ha egyes operettszerepek a „hatás” kedvéért bő gatyába, lobogós ingbe

vagy harisnyába bújtatott „népi” figurákat vonzhatnak fel a színpadra.

Az, hogy füledet sértik a „Szomorú vasárnap”-féle szörnyűségek, az nagyon is természetes. Hiszen ezekben a műdalokban s az előbb említett színművekben nincs egyetlen őszinte szó, nincs egyetlen mondat, amely a közösség, népi életünk kérdéseivel foglalkoznék. Olyan távol áll ettől a világtól, hogy soha sem tud eljutni hozzá. Ezek a műdalok s erőszakoltan népszerűsített színművek csak arra valók voltak, hogy a letűnt úrvilág közönségét szórakoztassák s nem utolsósorban arra, hogy neveltségszűkeket feltérképező, emberibb életért, nagyobb darab kenyérért küzdő parasztságunkat.

Mikor lesz már vége ennek a csúfolásnak? Töledek, töledek, az új magyar ifjúságtól függ. Elsősorban Tóled s a Hozzad hasonlókotl, akik már eddig is hozzájutottatok néhány Veres Péter, Móricz Zsigmond, Nagy István-kötethez s véreteké vált, amit ezek a gondolkodók ezekről a kérdésekről leírtak. Eppen ezért — mivel leveled gyakorlati útmutatást kér — az Ő elgondolásaikat a székely viszonyokra alkalmazva megpróbálom válaszolni a követendő irányvonalunkat.

Népkünk meg kell tanulni a népi műveltségre! Első tennivaló tehát egy keret találat. Legalkalmasabb erre a Magyar Népi Szövetség Ifjúsági csoportja. Ennek keretén belül meg kell szervezni elsősorban is egy népkönyvtárt. Ebből a népkönyvtárba feltétlenül be kell szereznünk Veres Péter: Mit ér az ember, ha magyar; Kriza János: Vadrózsák, Muharary Elemér: Magyar jótékiszin, Juhász Géza: Népi irók és A mi dalaink című köteteket s mind több művet a következő iróktól és költőktől: Petőfi Sándor, Arany János, Vörösmarty Mihály, Ady Endre, József Attila, Veres Péter, Illyés Gyula, Móricz Zsigmond, Darvas József, Kassák Lajos, Jósik Lajos, Kovács Imre, Szabó Pál, az erdélyiek közül pedig: Nagy István, Asztalos István, Horváth István, Szemlér Ferenc, Szabódi-László, Balogh Edgár, Rós Károly, Kiss Jenő, hogy csak a legfontosabb neveket említssem.

A közeledő hosszú téli estéken népművelődési előadásokat kell tartani. Ha van a népi kérdések iránt érdeklődő értelmiség, akkor annak a támogatásával. Ha nincs, éppen elég támogatást nyújtanak a fent említett szerzők művei. Ezeket a népművelődési előadásokon be kell mutatni az arra hivatott irók tollán keresztül a népi műveltség sajátos értékeit. Mikor ifjúságunk már megismerkedett népi műveltségünk sajátosságával, alapvetéseivel, akkor népi esteket kell rendezni, amelyekben be kell mutatni a legjellegzetesebb népdalokat, népdaladákat, népi táncokat, valamint a magyar népi drámairodalom értékesebb darabjait.

Népkünk és ifjúságunk, ha egyes helyeken idegenkedik a népi műveltségtől, ezt azért teszi, mert — nem ismeri. A Ti feladatotok, a mi feladatunk, hogy megismeressük népkünk a saját műveltségével. Ez a munka szerves része annak a harcnak, ami parasztságunk társadalmi felemelkedéséért folyik s a keleti elválaszthatatlanság egyenlítő.

Hozzad s a székely falvak többi céltudatos, kemény alkotóihoz fordulok: kezdjétek meg mindenütt ezt a munkát! Fogjátok neki bizót hittel és építő abaratall. Induljatok el, induljunk el végre mindazok, akik érezték, hogy kötelesség ez a munka. Szolgálat népkünk iránt, amelyből megtettünk, amely minket adott s amelynek mi mindent adni akarunk!

Ennek a szolgálatnak a jegyében kíván hittel és kitartással a munkához:

BEKE GYÖRGY

SZEMÉLYVONATOK ÉRKEZÉSE ÉS INDULASA BRASSÓBÓL Érvényes 1946. október 15-től!

A vonat az	Neme	Érke.	Ind.	Utánány
42	Rapid	2.14	2.28	Szatmárnémeti—Bukarest
2003	Személy	4.20	4.40	Bukarest—Arad
2111	Személy	—	5.22	Brassó—Zernest
2112	Személy	5.55	—	Zernest—Brassó
3404	Személy	6.05	6.25	Segesvár—Predéal
3082	Személy	6.07	—	Bodzaforuló—Brassó
2446	Személy	6.15	—	Fogaras—Brassó (Ujváskán át)
3418	Személy	6.20	—	Sepsiszentgyörgy—Brassó
3405	Személy	6.43	—	Predéal—Brassó
2125	Személy	—	7.00	Brassó—Nagyszeben
3071	Személy	—	7.07	Brassó—Székelykocsárd (Mádéfalván át)
34	Rapid	—	7.10	Brassó—Bukarest
3401	Személy	8.25	—	Ploesti—Brassó
3092	Személy	9.30	—	Bereck—Brassó
M28	Rapid	11.00	—	Nagyszeben—Brassó
2094	Személy	11.15	11.35	Arad—Bukarest
21	Rapid	11.46	12.02	Bukarest—Lőkősháza
3072	Személy	13.00	—	Székelykocsárd—Brassó (Mádéfalván át)
2116	Személy	13.25	—	Zernest—Brassó
4001	Személy	13.32	13.33	Bukarest—Szatmárnémeti
3402	Személy	—	15.40	Brassó—Ploesti
3091	Személy	—	15.50	Brassó—Bereck
2117	Személy	—	15.55	Brassó—Zernest
3403	Személy	16.10	16.30	Predéal—Segesvár
2126	Személy	16.28	—	Nagyszeben—Brassó
2445	Személy	—	16.38	Brassó—Fogaras (Ujváskán át)
3073	Személy	—	16.56	Brassó—Mádéfalva
2118	Személy	17.13	—	Zernest—Brassó
3083	Személy	—	17.20	Brassó—Bodzaforuló
22	Rapid	17.47	18.02	Lőkősháza—Bukarest
M27	Rapid	—	17.55	Brassó—Nagyszeben
3417	Személy	—	18.10	Brassó—Sepsiszentgyörgy
3406	Személy	—	19.40	Brassó—Predéal
37	Rapid	20.50	—	Bukarest—Brassó
3074	Személy	22.40	—	Mádéfalva—Brassó
4002	Személy	23.15	23.37	Szatmárnémeti—Bukarest
43	Rapid	0.18	0.30	Szatmárnémeti—Bukarest

Jegyzet: A vonatszám előtt levő M betű motorvonatot jelent.

* Csak Szombaton közlekedik

** Szombaton nem közlekedik

KÓRHÁZAK, szanatóriumok, hivatalok és intézmények figyelmébe! Betegeket, hivatalokat, vagy intézményeket meglátogató hálóvendégek részére legm. előbb a

Sztakics-féle „Fotel-ágy”

mert anélkül, hogy helyéből elmozdíthatók, egyetlen könnyű mozdulattal átalakítható. Csinos bútordarab, amely nem árulja el éjszakai rendeltetését. Mint egy nem alacsony, hanem a modern ágy magasságának megfelelő kényelmes bútordarab, az ülés alatt külön, könnyen hozzáférhető ágynemű tartója van. Készíthető egyszerű és luxus kivitelben. Szabadalom bejelentve 38.683 szám alatt. A brassói iparosmesterek kiállításán aranyéremmel lett kitüntetve.

Sztakics János kárpitosnál

/Alapítási év 1936 SEPSISZENTGYÖRGY, Lenin-utca 19 szám. Telefon 35 szám

Előfizető-gyűjtőket

keressint vldre

magas jutalékkal

Részletes ajánlatokat a Népi Egység brassói kiadóhivatalába kérünk.

A szabadsággal — a szabadságért!

Kacsó Sándor elöljáró cíkre a „Népi Nép” legutóbbi számának vezető bájta jellel meg:

Közelednek a választások, tehát szaporodik a félrevezetés, a rosszindulatú suttogás arról az annyszor emlegetett „szabadságról”. Valóban, az élet nem lett könnyebb. A világ gazdasági vérkeringése nem állott helyre. Az elpusztított járművek, közlekedési utak, azután a gyárak, ipartelepek hiányát még mindig nagyon érezzük. A háború árka az is, hogy megfogott a munkálatlanság és a munkalehetőség.

Mindez sok bajt és nehézséget okoz. Ez a sok baj és nehézség az új világot építő demokráciának megoldásra váró feladata. De nem feledat, hanem izgatásra, félrevezetésre, áskálódásra szolgáló alkalom a demokrácia elleneseknek. Ezek nyomják meg gúnyosan a szót, ha ezt mondják: szabadság és ezek biggyeszlik félre a szájukat, ha a felszabadulást hallják emlegetni. Sajnos, könnyű a dolguk, mert ezzel a két szóval valóban sokan visszaéltek olyanok, akik túlságosan könnyelműen használták, valóságos értelmét pedig meg nem magyarázták, egyszerűen csak ismételték.

Mert igaz, történt itt hiba. Az első lépésben, jóhiszemű lelkendezők is, a nagytöke ellen harcot, úgy értelmezték, hogy kiskapitányoktól kényszerítették a 10–30 holdas kisbirtokokat is. Megzavarták ezzel a földműves nép egységét és lelki nyugalmát. Könnyű lehetőséget teremtetek a tudatos reakciónak, amely már vagyonszerzésre, kolhozra s közbe konyhával rémítette a kisgazdákat. Tudunkunk kell: pedig valamennyiünknek, hogy a haladó demokrácia második erős tartós oszlopa, a munkás egység mellett, a földműves nép szilárd egysége. A demokrácia egyik tartó oszlopát bontják tehát azok, akik a kenyértermelő falusi nép egységét bontják és gyengítik ezzel annak a haladó értelmiségnek az erőszélesztését is, amely a munkások és földművesek öntudatos szövetezésével készíti elő az újat annak az osztálytalan társadalomnak, amelyben ne legyen már gőgös úri osztály, hanem dolgozó legyen mindenki s munkája után boldogabban és szabadabban élhessen együtt a földműves, a gyári munkás, az értelmiség.

Nem kicsi dolog az, hogy kezünk között tartjuk az ezért való harc lehetőségét. Viszont csak ennyi s nem több a mi mai felszabadulásunk és szabadságunk értelme. Politikai szabadságot kaptunk, hogy a magunk erejével, felkészültségével, elszántságával kivívjuk a szabadság igazi tartalmát: a gazdasági és szellemi felszabadulást s ezen keresztül mi, magyarok, az egyenjogúságot is, amely csak ilyen körülmények között valósulhat meg igazán és becstelen.

A rosszindulatú és félrevezető suttogások leginkább falusi gazdaságunk körében találhatók taláira. A politikailag felkészültebb munkásságot nehezebb megfélemlíteni. De ne engedjük bekötni a szemüket falusi gazdaságunk s rövidesen ott állunk a választások elő-

A MNSZ és a Bolyai egyetem a magyar mezőgazdasági főiskolaért

(KOLOZSVÁR) — A megalkotott magyar mezőgazdasági főiskola diákjainak népes küldöttsége kereste fel Csögör Lajost, a Bolyai egyetem rektorát, s felkérte, hogy az egyetem ötödik karának tervbe vett mezőgazdasági főiskola felállítására érdekében járjon közbe sürgősen a kormánynál. Csögör Lajos rektor közölte a küldöttséggel, hogy a tekintetben a tárgyalások már megindultak s a maga részéről Kurkó Gyárfással, a Magyar Népi Szövetség elnökével együtt újra felkereste Grava Péter miniszterelnököt.

A diákok küldöttsége ezután a Magyar Népi Szövetség központi székházába ment, ahol őket a távollévő Kurkó Gyárfás nevében Csikány Béla dr. végrehajtóbizottsági tag és Balogh Edgár, az Országos Közművelődési Bizottság elnöke fogadta. A diákok itt azt a felvilágosítást kapták, hogy a Magyar Népi Szövetség szombatira, október 19-ra összehívja a mezőgazdasági főiskola kérdésében érdeklődő magyar diákokat, tanárokat, alkalmazottakat és mezőgazdasági szakembereket. Az értekezlet szombat délután 4 órakor a MNSZ országos központjába hívják össze és ott megalakítják a magyar mezőgazdasági főiskola ideiglenes vezetőségét, amely hivatott az iskola jogi kérdéseinek elintézéséig az idevágó ügyeket intézni és a beiratásokat megkezdni.

Állítsunk emlékművet az agyagfalvi gyűlés színhelyére!

(Agyagfalva, a N. E. tudóstól.) Amint elhagyjuk Bögös házait, az országútól balra széles teret lát az utazó. Kilencvenhét évvel ezelőtt, 1849 nyarán itt gyűlésezett a szabadságharc tüzeben égő erdélyi magyarság, az agyagfalvi réten.

Nagy szabadsághóseink, s köztük Bem tábornok is taposta a rét mezejét. Petőfi Sándor, egy éjszakát Keresztúron töltött — egyes történetek szerint ez volt Petőfi utolsó éjszakája — és ő maga is az agyagfalvi országgyűlésre sietett, hogy harca bárdjával Erdély lakosságát.

Innen, az agyagfalvi rétről indult el a maroknyi magyar sereg, hogy összemérje erejét az elnyomó cári hadsereggel a végzetes fűhéregyházi mezőkön.

A községhez Sala Albert községi bíróval folytatunk beszélgetést. Az öregedő földműves még tud egyet-mást mondani arról az apjától hallott Elmondja, hogy néhány évvel ezelőtt halt meg Csomor István 48-as obsitos, aki mint agyagfalvi lakos,

jelen volt az országgyűlésen is. A szabadságharc végén, mint rokkant, került haza szakadozott honvéd ruhájában. Mikor új ruhát csináltatott, az elszakadt honvédmundéről a gombokat szépen átvarratta. Így is temették el az öreg 48-as huszárobsitost...

Tud a nép egy kis országgyűlési epizódot is.

Amikor a gyűlés befejeződött, az utolsó szónok dörgő hangon kiáltotta az összegyűlteket, hogy legurik az emlékvénnyről.

— Ha talpraesem, győzünk — mondta —, ha elesem, vesztett a csata...

A szónok ugrott és elbukott.

Az első világháború előtt szó volt egy emlékmű felállításáról, de a háború mindent megsemmisített. A kifáradott agyagfalvi emlékművet sírkövekké s lépcsőnek használták fel.

Azóta sem történt kezdeményezés egy emlékmű felállítására, ami pedig feltétlenül szükséges volna, mert Agyagfalva örök emlék marad az erdélyi szívekben. (—ky)

Mozduljanak meg a szívek az árva gyermekekért!

(Brassó) — A Magyar Népi Szövetség brassói tagozatának női csoportja áldozatos munka árán egy bölcsődét rendezett be. A munkánegyedben lévő Türkösi Ferenc-utcai otthonban szegényes, elhagyott vagy árva gyermekeket és a munkásságuk kicsinyeit gondozták. Jelenleg 11 gyermeket nevelnek orvos felügyelet mellett s korszerű gyermekgondozás előírásainak megfelelően.

Hogy a csehszlovákiai áldozatos munkáját tovább folytathassa, anyagi támogatásra van szüksége. Az otthon intézőbizottsága felhívással fordul a brassói magyar társadalomhoz, hogy ezt az alig megindult szegény intézményt vegye pártfogásba és rendszeres adományokkal támogassa. A jelenlegi beszerzési nehézségek olyan nehéz feladatot rónak az intézmény vezetőségére, amellyel a társadalom gyors és hathatós támogatása nélkül nem tud megbirkózni.

A testben-lelekben egészségesen nevelt gyermekek, majdan ha felnőnek, értéket jelentenek népünk számára. Minden alkalommal gyermekek gyöngyit népünk megmaradásának lehetőségét. Ennek a szem előtt tartásával fordul az intézmény vezetősége Brassó társadalmához s kéri mindnyájunk segítségét!

A csehszlovákiai vezetősége kéri mindazon tagokat, kiknél gyűjtőlevelek vannak, hogy csütörtökön délután 4 órakor jelentkezzenek a MNSZ Mester-utcai székházában.

A csehszlovákiai vezetősége kéri azokat az anyákat, kiknek gyermeke az otthonban van, hogy csütörtökön délután 4 órakor jelenjenek meg a MNSZ Mester-utcai székházában.

A csehszlovákiai vezetősége kéri azokat az anyákat, kiknek gyermeke az otthonban van, hogy csütörtökön délután 4 órakor jelenjenek meg a MNSZ Mester-utcai székházában.

A csehszlovákiai vezetősége kéri azokat az anyákat, kiknek gyermeke az otthonban van, hogy csütörtökön délután 4 órakor jelenjenek meg a MNSZ Mester-utcai székházában.

enti a további lehetőségeket népünk érdekeinek megvédésére, temizeti egyenjogúságunk kiteljesítésére.

Politikai erőnkkel társadalmi felemelkedésünk érdekében, előre tehát a megkapott szabadsággal, a megszerzendő szabadságért!

Carei Costa és a bukaresti „Națiunea” kezdeményezése

Carei Costa neve ismerősen szöng a magyar olvasó filéjében. Azok közé tartozik, akik minden időben komolyan vették a két nemzet közeli kapcsolatát és meggyőződésüket tettekbe is váltották.

Ismerjük kitűnő Ady-fordításait, melyekből egy kötetre való a bukaresti Román-Magyar Társaság adott ki a tavaly. Ugyanakkor ismerjük rangos Petőfi-fordításait is, amelyeknek hatalmas kötet, sajnos, külön-külön nehézségek miatt hosszú hónapok óta hever már a nyomdában, holott megjelenése bizonyára esemény volna mind a magyar, mind a román irodalom számára.

Most a kitűnő költő gondozásában a bukaresti „Națiunea” című napilap által finanszírozott visszatérő időszakban egy teljes oldalt szentel az együttélő népek kérdéseinek.

Ezek között természetesen első helyet foglalják el a romániai magyarság kérdései, hiszen az erdélyi magyarok számuknál és a két ország között elfoglalt hid-szerelőnként fogva meg is érdemlik ezt a figyelmet.

Ez a gondolat juttatott ki Carei Costára vezető cikkéből is, amely a román-magyar közeli kapcsolat és megértés lehetőségeit lelejteti. A lehetőségek azonban bizonyos meggyőződésűek voltak. Ilea Th. Ion cikkében a barátság valódi értelméről. Ugyanakkor 6 tr. elos és komoly mellátást Ady Endre és József Attila jellemzéséről, akiket a „testvériség költségek” nevez.

Költőinkből egyelőre kitűnő fordításokat közöl az eddig megjelent két lapszám. Április Lajos egy versét, majd József Attila „A Dunánál” című költeményét olvassuk Carei Costa pompás tolmácsolásában s a cikkében elszórt Ady-idézetek román fordítása is tölle való.

Az október 10-ai lapszám teljes egészében közli Szemler Ferenc előadását a romániai magyar problémák és megoldásokról. Ezt az előadást a szerző armakidőben a Nemzetiségi Minisztérium szűz-fogadásán mondotta el a fővárosban románul.

A terjedelmes hasábkban kitűnő lapisméleti tanulmány. Az erdélyi magyar sajtóból leginkább a „Világosság” és a „Népi Egység” cikkei ismerterti a kitűnő kiemelt Balogh Edgár, Horváth István, Bányai László és Adám Elek egy-egy írását.

A romániai magyar élet jelenségei mellett természetesen helyet és hangot kapnak más nemzetiségek megnyilvánulásai is. Értékes görög és bolgár anyagot találunk helyi-kezel a különösen feltűnik Völöcs Crum mai bolgár költőnek „Városi éj” című szép verse. Cristu Vasile faljarmának fordításában.

Reméljük, hogy Carei Costa folytatni fogja pompás kezdeményezését és a „Națiunea” a román olvasók között a tájékoztatással nagyjából hozzá fog járulni a barátság és testvériség légkörének kialakításához. (sz. f.)

„ESSLINBEN” FAREDONYOKET
legjobb minőségben készült

„Obloane”
REDONYUZEM

BRASSÓ,
Str. Dr. Vasile Lucaci 102.
TELEFON: 15-70.

